

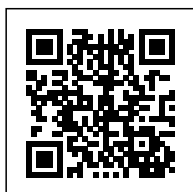
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

234/0

Návrh poslanců Vojtěcha Filipa, Zuzky Bebarové-Rujbrové, Stanislava Grospiče a Vojtěcha Adama na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: Filip V. a další
Doručeno poslancům: 18. června 2014 v 10:27

ZÁKON

ze dne 2014

kterým se mění zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

V § 3 odst. 2 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění zákona č. 559/2004 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb. a zákona č. 424/2010 Sb., se za písmeno b) doplňují nová písmena c) a d), která včetně poznámky pod čarou x), znějí:

- „c) omezení svéprávnosti rozhodnutím soudu, včetně údajů o opatrovníkovi v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, nemá-li rodné číslo přiděleno, datum narození, popřípadě název a sídlo, je-li opatrovníkem ustanoven orgán místní správy,³⁾
- d) trest zákazu pobytu^{x)} uložený rozhodnutím soudu,

---

x) § 75 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník“

Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena e) a f).

Čl. II.

Přechodná ustanovení

1. Držitelé občanských průkazů vydaných po 31. prosinci 2011 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, kteří byli rozhodnutím soudu zbaveni způsobilosti k právním úkonům, nebo jim způsobilost k právním úkonům byla omezena, anebo jim byl uložen trest zákazu pobytu (§ 3 odst. 2 písm. c) a d), jsou povinni si nechat tento údaj zapsat do svého občanského průkazu, a to nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Zápis údajů se provádí na požádání. Za občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům, nebo jehož způsobilost k právním úkonům byla omezena, požádá o zapsání údajů ustanovený opatrovník.

3. Zapsání údajů na základě § 3 odst. 2 písm. c) a d) se provádí bez zpoplatnění.

4. V případě, že údaje na základě § 3 odst. 2 písm. c) a d) nebude možné do stávajícího občanského průkazu zapsat, bude vydán občanský průkaz nový, tyto údaje zahrnující. Nový občanský průkaz bude vydán bez zpoplatnění.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem třetího měsíce od jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu a cíl návrhu

Zákon č. 328/1999 Sb. o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) upravuje vydávání občanských průkazů státním občanům České republiky, způsob prokazování totožnosti a vedení evidence občanských průkazů.

Citovaný zákon byl v průběhu své existence několikrát novelizován, naposledy zákonem č. 424/2010 Sb.. Novela přinesla, s účinností od 1. ledna 2012, zásadní změny pokud se týká údajů zapisovaných do občanského průkazu. Novela vychází z toho, že občanský průkaz má obsahovat základní údaje o občanovi. Zákon tedy po novele stanovuje rozsah údajů, které jsou zapisovány do občanského průkazu, a to jak povinných, tak i nepovinných s tím, že prokazování skutečností sloužících k identifikaci občana bezprostředně souvisí se základními právy a svobodami občana. Na základě této koncepce tak došlo k tomu, že již nadále nebude v občanském průkaze uváděn údaj o omezení nebo zbavení svéprávnosti občana rozhodnutím soudu, ani údaj o zákazu pobytu, jakožto trestu uloženého rozhodnutím soudu. Přitom se jedná o zásadní údaje týkající se nejen konkrétního občana, ale mající zásadní vliv na případný zásah do práv a svobod ostatních subjektů práva. Dalo by se tedy shrnout, že tímto krokem je ohrožena právní jistota ostatních subjektů práva, zejména pak v oblasti soukromoprávních vztahů. Fakticky tak může dojít k uzavírání pracovních smluv a dohod o hmotné odpovědnosti, uzavírání smluv občanskoprávních nebo obchodně právních s občanem, který k tomu není právně způsobilý s fatálními důsledky pro obě strany. Může docházet zcela záměrně k dosazování takových osob do funkcí ve statutárních orgánech obchodních společností, končící vznikem nemalých škod, za něž by ve svém konečném důsledku nesl odpovědnost stát, protože umožnil občanům s omezenou nebo zbavenou svéprávností činit právní úkony, které činit nesmějí. Je tedy více než zřejmé, že citovaná novela je nekonceptní, narušující právní jistoty všech subjektů práva bez rozdílu a nahrávající ke vzniku nemalých škod.

Cílem předkládaného návrhu je nekonceptnost citované novely odstranit navrácením ve stav platný před touto novelou, aniž by se zásadním způsobem zasahovalo do celkové koncepce zákona. Formou přechodných ustanovení je pak řešen způsob nápravy.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a zejména pak proto, že předkládaný návrh nezasahuje zásadním způsobem do koncepce zákona ani jeho věcného obsahu, a případným dopadům na příslušné rozpočty, žádá navrhovatel, v souladu s ust. § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, aby Sněmovna vyslovila souhlas s předloženým návrhem již v prvním čtení.

Dopady návrhu na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

Navrhovaná změna bude mít dopad na státní rozpočet, popřípadě na rozpočty obcí v případech, kdy bude nutné vydat nový občanský průkaz, protože údaje do stávajícího průkazu, vydaného po 31. prosinci 2011, nebude možné doplnit. Další ztrátou je skutečnost, že dodatečné zapsání, popřípadě vydání nového občanského průkazu nebude podléhat zpoplatnění. Případná výše nákladů (ztrát) bude přímo úměrná tomu, jak dlouho bude trvat bezprecedentní stav zavedený citovanou novelou zákona a kolik bude vydáno občanských

průkazů v nichž by měl být požadovaný údaj zapsán. I toto je důvod k vyslovení souhlasu s předkládaným návrhu již v prvním čtení.

Pro úplnost je třeba uvést, že pořizovací náklady jednoho občanského průkazu činí cca 80 až 100 Kč. Vzhledem k výši správního poplatku za vydání občanského průkazu v případech kdy se tento poplatek vybírá, sníží náklady ze státního rozpočtu na vydání občanského průkazu z důvodů zapsání údajů dle navrhovaného doplnění.

Soulad s ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy ČR

Navrhovaná změna není v rozporu s ústavním pořádkem, ani neodporuje mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána.

Soulad s právem Evropských společenství

Navrhovaná změna není v rozporu s právními akty Evropských společenství.

Další specifikace

Předkládaný návrh nemá dopad na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí. Nemá též žádné dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

Zvláštní část

K čl. I

Dochází fakticky k navrácení ve stav platný před 1. lednem 2012. Navrhovaná doplnění zákona respektují terminologii nového občanského zákoníku. Nenarušuje se celková koncepce zákona, naopak se stává ucelenější a kompaktnější.

K čl. II

Přechodnými ustanoveními se upravuje postup a pravidla pro doplnění údajů v občanských průkazech vydaných po 31. prosinci 2011, popřípadě vydání občanských průkazů nových, nebude-li možné doplnění údajů. Stanoví se 30 denní lhůta pro zapsání údajů do občanského průkazu, která počne běžet dnem následujícím po dni, kdy navrhovaný zákon nabude účinnosti. Předpokládá se, že veškeré úkony spojené s navrhovanou změnou budou prováděny bez zpoplatnění.

K čl. III

Účinnost zákona je navrhována s legisvaganční lhůtou, která by měla být dostačující pro přijetí příslušných opatření na straně orgánů vydávajících občanské průkazy.

V Praze dne 17. června 2014

Předkladatelé

Vojtěch Filip, v.r.

Zuzka Bebarová-Rujbrová, v.r.

Stanislav Grospič, v.r.

Vojtěch Adam, v.r.

Platné znění části zákona s vyznačením navrhovaných změn

328/1999 Sb.

ZÁKON

ze dne 30. listopadu 1999

o občanských průkazech

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje vydávání občanských průkazů státním občanům České republiky (dále jen "občan"), způsob prokazování totožnosti a vedení agendového informačního systému evidence občanských průkazů (dále jen "evidence občanských průkazů").

§ 2

Občanský průkaz

(1) Občanský průkaz je veřejná listina,¹⁾ kterou občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, podobu a státní občanství České republiky²⁾ (dále jen "státní občanství"), jakož i další údaje v ní zapsané podle tohoto zákona.

(2) Občanovi se vydává

- a) občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem,
- b) občanský průkaz se strojově čitelnými údaji, nebo
- c) občanský průkaz bez strojově čitelných údajů.

(3) Občanský průkaz je povinen mít občan, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Občanský průkaz může mít i občan, jehož svéprávnost byla omezena.

(4) Občanský průkaz lze na žádost vydat i občanovi mladšímu 15 let nebo občanovi, který nemá trvalý pobyt na území České republiky.

(5) Občanský průkaz podle [§ 2 odst. 2 písm. c\)](#) lze na žádost vydat také občanovi bezprostředně po nabytí státního občanství udělením²⁾.

(6) Občanské průkazy uvedené v [odstavci 2 písm. a\)](#) a [b\)](#) slouží rovněž k elektronické identifikaci držitele občanského průkazu při komunikaci s informačními systémy veřejné správy ([§ 3a](#)).

§ 3

nadpis vypuštěn

(1) Občanský průkaz uvedený v [§ 2 odst. 2 písm. a\)](#) a [b\)](#) obsahuje údaje stanovené tímto zákonem a digitální zpracování podoby občana a jeho podpisu. Občanský průkaz uvedený v [§ 2 odst. 2 písm. c\)](#) obsahuje údaje stanovené tímto zákonem a fotografii občana.

(2) Údaji zapisovanými do občanského průkazu jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, pohlaví, státní občanství, datum, místo a okres narození, rodné číslo, adresa místa trvalého pobytu a rodinný stav nebo registrované partnerství (dále jen “partnerství”). U občanů narozených v cizině se zapisuje pouze kód státu narození²¹⁾; název místa a okresu nebo kód státu narození se zapisuje podle stavu^{3a)} ke dni podání žádosti o vydání občanského průkazu. U občanů, kteří nejsou hlášeni k trvalému pobytu na území České republiky, se trvalý pobyt do občanského průkazu nezapisuje,
- b) úřední záznamy obsahující nezkrácenou podobu jména, popřípadě jmen a příjmení, pokud byly zapsány ve tvaru uvedeném v [odstavci 3](#),
- c) **omezení svéprávnosti rozhodnutím soudu, včetně údajů o opatrovníkovi v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, nemá-li rodné číslo přiděleno, datum narození, popřípadě název a sídlo, je-li opatrovníkem ustanoven orgán místní správy,³⁾**
- d) **restriktivní opatření^{x)} uložené rozhodnutím soudu,**

x) § 75 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

- e) **e)** datum skončení platnosti, číslo a datum vydání občanského průkazu a označení úřadu, který jej vydal,
- f) **f)** strojově čitelné údaje zapisované
  1. do strojově čitelné zóny v tomto pořadí: kód dokladu, kód vydávajícího státu, číslo dokladu, kontrolní číslice, datum narození, kontrolní číslice, pohlaví, datum platnosti, kontrolní číslice, státní občanství, celková kontrolní číslice, příjmení, jméno, popřípadě jména občana; kontrolní číslice a celková kontrolní číslice jsou číselným vyjádřením vybraných údajů ve strojově čitelné zóně,
  2. do 2D kódu: číslo občanského průkazu; 2D kódem se rozumí dvoudimenzionální čárový kód s vysokou informační hodnotou a schopností detekce a oprav při jeho porušení.

(3) Nelze-li z důvodu nedostatku místa zapsat do občanského průkazu druhé jméno, zapíše se první jméno uvedené v rodném listě a místo druhého jména se zapíše první písmeno s tečkou. Obdobně se postupuje v případě zápisu složeného příjmení.

(4) Pokud občan sdělí, že si nepřeje zapsání údaje o rodinném stavu nebo partnerství, tento údaj se do občanského průkazu nezapíše.

(5) Na žádost občana lze do občanského průkazu zapsat označení absolventa vyšší odborné školy, akademický titul, stavovské označení, jiný titul absolventa vysoké školy, označení “docent” nebo “profesor” (dále jen “titul”) nebo vědeckou hodnost. Titul nebo vědecká hodnost se uvádějí ve zkratce, pokud je stanovena zvláštním právním předpisem. Získal-li občan více označení, titulů nebo vědeckých hodností a nelze-li je všechny z důvodu nedostatku místa do občanského průkazu zapsat, určí občan, které z nich se zapíše.

(6) Do kontaktního elektronického čipu se zapíše číslo občanského průkazu a dále lze zapsat údaje, jejichž zápis a rozsah stanoví zvláštní právní předpis.

(7) Nelze-li z důvodu nedostatku místa v kontaktním elektronickém čipu zapsat všechny požadované údaje, určí občan, které z nich se zapíše.

(8) Skutečnosti zapsané v občanském průkazu není občan povinen prokazovat jiným způsobem, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis.

§ 3a

(1) Občanské průkazy uvedené v [§ 2 odst. 2 písm. a\)](#) a [b\)](#) umožňují využívat prostřednictvím základních registrů pouze údaje zpracovávané elektronicky v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa místa pobytu, datum, místo a okres narození, u občanů narozených v cizině místo a stát narození, státní občanství, popřípadě více státních občanství, čísla elektronicky čitelných identifikačních dokladů a záznam o zpřístupnění datové schránky, které jsou vedeny v základním registru obyvatel (dále jen “registr obyvatel”); údaj o adrese místa pobytu, místu a okresu narození se z registru obyvatel poskytuje prostřednictvím referenční vazby na referenční údaj ze základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
- b) rodinný stav, vznik nebo zánik registrovaného partnerství, rodné číslo, zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům, včetně údajů o opatrovníkovi v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, nemá-li rodné číslo přiděleno, datum narození, popřípadě název a sídlo, je-li opatrovníkem ustanoven orgán místní správy³⁾ které jsou vedeny v agendovém informačním systému evidence obyvatel (dále jen “evidence obyvatel”); údaj o názvu a sídlu opatrovníka se z evidence obyvatel poskytuje prostřednictvím referenční vazby na referenční údaj ze základního registru osob,
- c) digitální zpracování podoby občana a jeho podpisu, číslo občanského průkazu, datum vydání, datum skončení platnosti a označení úřadu, který jej vydal, které jsou vedeny v evidenci občanských průkazů.

(2) Rozsah údajů, účel a oprávněné subjekty využívající údaje uvedené v [odstavci 1](#) stanoví zvláštní právní předpis.

Vybraná ustanovení novel

[Čl. LXXXII zákona č. 227/2009 Sb.](#)

Přechodná ustanovení

1. Občanské průkazy vydané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají v platnosti po dobu v nich uvedenou, s výjimkou případů, kdy došlo ke změně zapsaných údajů. To neplatí v případě změny údaje o místě narození.

2. Postup stanovený v § 4 odst. 2 větě deváté zákona č. [328/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pro použití digitalizované podoby občana, popřípadě jeho podpisu, vedených v evidenci občanských průkazů, lze použít nejdříve od 1. ledna 2013.

3. Žádost o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji, vydávaného podle zákona č. [328/1999 Sb.](#), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, lze podat u orgánu příslušného k jeho vydání podle místa trvalého pobytu žadatele nejpozději do 14. prosince 2011. Podává-li občan žádost o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji podle věty první u matričního úřadu nebo u obecního úřadu obce s rozšířenou působností mimo místo trvalého pobytu, lze tak učinit nejpozději do 30. listopadu 2011.

4. V době od 15. prosince 2011 do 31. prosince 2011 může občan požádat o vydání občanského průkazu bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 1 měsíc, za který nebude vybírán správní poplatek. V tomto případě nemá povinnost požádat současně o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji.

5. V případě, že je v občanském průkazu se strojově čitelnými údaji, vydaném přede dnem 1. ledna 2012, zjištěna vada, která vyžaduje vydání nového občanského průkazu po tomto datu, vydá se občanský průkaz se strojově čitelnými údaji podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. [328/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a to na základě nové žádosti o vydání občanského průkazu.

Čl. IX zákona č. [424/2010 Sb.](#)

Přechodná ustanovení

1. Držitel občanského průkazu se strojově čitelnými údaji vydaného do dne 31. prosince 2011 si může zvolit bezpečnostní osobní kód. O jeho zadání může držitel občanského průkazu požádat na kterémkoliv obecním úřadě obce s rozšířenou působností.

2. Zápis rodného čísla do občanského průkazu se ukončuje dnem 31. prosince 2019.

3. Není-li v občanském průkazu od 1. ledna 2017 uveden údaj o místě trvalého pobytu,

- a) nemá občan povinnost požádat o vydání nového občanského průkazu při změně anebo zrušení místa trvalého pobytu,
- b) nemá občan povinnost odevzdat občanský průkaz po ukončení trvalého pobytu na území České republiky podle [§ 14 odst. 1 písm. e\) zákona č. 328/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona,
- c) nepozbývá takový občanský průkaz platnosti nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle [§ 11 odst. 1 písm. d\) zákona č. 328/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona,
- d) v případě změny tohoto údaje se vyznačená část neodděluje.

4. Není-li v občanském průkazu od 1. ledna 2020 uveden údaj o rodném čísle,

- a) nemá občan povinnost požádat o vydání nového občanského průkazu po přidělení nového rodného čísla,
- b) v případě změny tohoto údaje se vyznačená část neodděluje.

Čl. II zákona č. ..../2014 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Držitelé občanských průkazů vydaných po 31. prosinci 2011 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, kteří byli rozhodnutím soudu zbaveni způsobilosti k právním úkonům, nebo jim způsobilost k právním úkonům byla omezena, anebo jim byl uložen trest zákazu pobytu (§ 3 odst. 2 písm. c) a d), jsou povinni si nechat tento údaj zapsat do svého občanského průkazu, a to nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Zápis údajů se provádí na požádání. Za občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům, nebo jehož způsobilost k právním úkonům byla omezena, požádá o zapsání údajů ustanovený opatrovník.

3. Zapsání údajů na základě § 3 odst. 2 písm. c) a d) se provádí bez zpoplatnění.

4. V případě, že údaje na základě § 3 odst. 2 písm. c) a d) nebude možné do stávajícího občanského průkazu zapsat, bude vydán občanský průkaz nový, tyto údaje zahrnující. Nový občanský průkaz bude vydán bez zpoplatnění.